

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, SZOMBAT, 1924 augusztus 30.

237. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

Telefon szám: Kiadóhivatal 8—58. Szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Macdonald leszerelése

(+) Az angol munkáspárt feje, aki ezidőszere a brit birodalom kormányának elnöke, egy skóciai népgyűlésen kifejtette álláspontját a leszerelés kérdésében. Ez az álláspont semmiben sem különbözik attól a felfogástól, amelynek a múlt évben a konzervatív párti kormány légügyi minisztere adott kifejezést, amikor a munkáspárt a leszerelés érdekében és a légi flotta fejlesztése ellen interpellált. — Készséggel abbahagyjuk a fegyverkezést, ha Franciaország ugyanezt teszi — mondta az akkori angol kormány szakminisztere — és a helyzet képét a *homo homini lupus* axiómája jegyében tárta fel. A pacifizmus célkitűzését az emberi természettel ellenkezőnek minősítette a konzervatív miniszter és a jövő háboru eshetőségeinek kiszűrésével a leszerelő Anglia veszedelmét festette a falra az alsóház nagy többségének élénk helyeslése közepett.

Macdonald és pártja ezóta kormányra került és a leszerelés ügyében — leszerelt. A munkáspárti miniszterelnök a lefegyverkezésről ugyanazt mondja, ami ellen mint opposzió elvi kifogást emelt: Anglia csak abban az esetben szerelhet le, ha erre nézve a többi ország is kölcsönösség alapján kötelezettséget vállal. Kívánja, hogy Európa térjen vissza a béke politikájára és hajlandó a londoni konferencián megkezdett munkáját ebben az irányban folytatni, de nem felejtik meg az Anglia érdekei által diktált óvatosságról és ő sem szánja hazájának a bárány szerepét a farkasokkal szemben.

A munkásságnak az a része, amely a demokrácia módszereit lenézi és még mindig a forradalomról sző vérvörös álmokat, Macdonaldot és táborát ezért a cirkumspektus megnyilatkozásért bizonyára elvárulónak bélyegzi. A szélsőséges proletárpolitika szószólói egyetlen alkalmat sem szalasztanak el, hogy a polgári pártokkal koaláló vagy azok haligatólagos beleegyezésével kormányzó munkáspártok kompromisszumait pellengérré állítsák. A diktatura fanatikusi mindenre való tekintet nélkül követelik az egyes államok leszerelését, hogy ők szabadon felfegyverkezhesse.

Ennél a gáncsvetésnél azonban, amely a demokrácia és a diktatura híveinek kiengesztelhetetlen ellentétére vezethető vissza, sokkal érdekesebb és jelentősebb az az aggodás, amellyel Macdonald mérsékelt, egyensúlyozó és politikai ellenfeleinek mentalitását kimélő kormányzati rendszerét maguk a polgári pártok figyelik. Lloyd George legutóbbi cikkéből

kiderül, hogy az angol liberálisok és konzervatívok fájdalmasan csalódtak a munkáspárti kormány működéséhez fűzött reményeikben. Ők abban bizakodtak, hogy Macdonald, mielőtt hatalomra jut, nyomban hozzáfog pártja programjának végrehajtásához és az ország belső és külső ügyeinek intézésében olyan radikális eszközökkel fog kísérletezni, amelyek nemcsak a kormányt, hanem egész pártját rövidesen megbuktatják és hosszú időre lehetetlenné teszik az angol és az európai közvélemény előtt. Ezzel szemben most azt tapasztalják, hogy Macdonald sokkal tanultabb és taktikusabb politikus, semmint az adott viszonyokból eredő gyakorlati szükségességeket szem előtt tévesztendő és pártja szociális követeléseinek meg gondolatlan erőszakolásával a polgárság széles rétegeit maga ellen zudítaná. Lloyd George attól tart, hogy Macdonald a legközelebbi választásokig azért tartja fenn a polgári politika hagyományait iránt tanúsított előzékenységet, mert az így aratott sikerei előkészítik a talajt a munkáspárti többség számára, amely azután nem lesz olyan kiméletes, mint a liberálisok és

konzervatívok kegyétől függő kisebbség.

Macdonald ma a legnépszerűbb államférfi Angliában és egész Európa tőle várja a betetőzését annak a békeműnek, amelyet a háborus béke diplomatái hat év óta építenek. Az ő kormányzásából kiáradó szellem termékenyítette meg a francia politikát és ütött rést a destruktív nacionalizmusnak egyeduralmán, amely a népek békeakarátát meghamisította. Történelmi küldetés betöltéséhez ihleten kívül a lehetőségeket mérlegelő megfontolás is szükséges. Ha Macdonald a felvetődő problémákat nem egyoldalúan bírálja el, hanem a részleteket eggyékapcsoló nagy összefüggésbe helyezi bele és úgy ítéli meg, azzal csak a jobb- és baloldali extrémítás esélyeit rontja.

Csak hadd keseregjenek a világforradalmárok, hogy Macdonald elposványosítja a munkáspárt harciasságát és Lloyd George is hadd kongassa a vészharangot, hogy munkáspárti többség fenyeget. A népek szeretete és hálája emel diadalkaput annak, aki a béke és igazság olajját hozza.

A kormány megkezdte az új költségvetés előkészítését

Tovább folyik a harc Pasics és Jovanovics hívei között
A kormány tagjai szombaton térnek vissza Beogradba

Beogradból jelentik: A kormány több tagjának távolléte miatt pénteken sem történt jelentősebb politikai esemény, sőt még a szokásos mindennapi minisztertanácsot sem tartották meg. Davidovics Ljuba miniszterelnök visszaérkezését szombat reggelre várják és vele együtt fog Beogradba érkezni Cemovics Marko belügyi államtitkár is. A kormány többi tagjai, akik a petyi ünnepségeken résztvettek, szombaton este térnek vissza Beogradba.

Megerősödött Jovanovics Ljuba pozíciója

A radikális-párt körében élénken kommentálják Jovanovics Ljubának a spliti *Novo Doba* című lapban megjelent nyilatkozatát és ettől Jovanovics pozíciójának további megerősödését várják. Ezzel kapcsolatban a *Demokratija*, a demokrata-párt hivatalos lapja is megállapítja, hogy a radikális-pártban egyre jobban erősödik az a mozgalom, amely Pasics félretörlésére irányul.

Készül az új költségvetés

Az egyes minisztériumokban néhány nap óta lázas munka folyik az új költségvetés előkészítésére. A munka meglehetősen

nagy feladatot ró a kormányra, miután minden ügyosztály újabb követelésekkel áll elő és a legtöbb követelés olyan, hogy azokat a rendes pénzügyi politika mellett teljesíteni kell. Emellett a kormány meg akarja szüntetni az ötszáz százalékos föld-pótdót és e helyett is más bevételekről kell gondoskodnia. Az előző kormányok idejéből felhalmozódott sok fedezetlen adósság fedezetéről is gondoskodni kell, mindamelllett a pénzügyminiszter reméli, hogy sikerülni fog neki az új költségvetést teljesen egyensúlyba hozni, sokkal realisabb alapon, mint ahogy ez a legutóbbi budgetnél történt, amelyben nagyon sok olyan terhet figyelmen kívül hagytak, melyekkel a költségvetés fiktív egyensúlya felborult volna.

A nemzetiségi tanítók véglegesítése

A nemzetiségi tanítóknak régi sérelme, hogy a kormány nem véglegesítette őket állásukban. A mikor a kormány átvette az iskolákat, a tanítókat is átvette az iskolákkal együtt, amíg azonban a szláv tanítókat nyomban véglegesítették, a nemzetiségi tanítóknál a véglegesítést az állam-

nyelvi vizsgától tették függővé. Annak ellenére, hogy a nemzetiségi tanítók legnagyobb része letette már az államnyelvü vizsgát, ügyükben még semmi változás nem történt.

Teubel németpárti képviselő pénteken a parlament elnökség útján kérdést intézett ebben az ügyben Korosec közoktatásügyi miniszterhez. A képviselő azt kérde, hogy hajlandó-e a miniszter a levizsgázott nemzetiségi tanítókat állásaikban véglegesíteni és hogy hajlandó-e a véglegesítés alkalmával beosztani őket a megfelelő fizetési osztályokba.

A petlováci agrárháború

A petlováci véres eseményekről — amelyekről a Bácsmegyei Napló részletes tudósításban számolt be, a beogradi lapok szombati tudósítás alapján úgy állították be az eseményt, hogy a csendőrök a nagybirtokosok érdekében akarták elűzni földjeikről a petlováci dobrovoljacokat. A harcokról pénteken részletesen nyilatkozott Vesjenjak Iván agrárreform-miniszter, aki cáfolta azt, hogy rendeletet adott ki a földműveseknek földjükre való kitelepítésére és ezzel együtt a beogradi lapoknak azt a híret, hogy a háborúság miatt tört ki. Megcáfolta a miniszter azt is, hogy katonaságot vezényeltek ki a csendőrség megerősítésére. Az összeütközésről a minisztérium részletes jelentést kapott a példmonostori főszolgabírószágtól és az agrárreform-hivataltól, amelyeknek egybehangzó közlése szerint a véres eseményeket a régi lakosság és a dobrovoljacok közt fölmerült személyi ellentétek idézték elő.

A horvát pártok dr. Trumbicsnak ajánlják fel a helytartói méltóságot

Zagrebből jelentik: A horvát köztársasági parasztpárt és a horvát Zajednica péntek este közös tanácskozást tartottak a horvát pártok konföderációjának megerősítéséről. Politikai körökben tudni vélik, hogy a tárgyalások főleg személyi kérdések körül forogtak és megállapodtak abban, hogy a horvát közoktatási osztályfőnök dr. Srkulj lesz. Szóba került az is, hogy a helytartóság vezetője dr. Trumbics legyen. Trumbics állítólag úgy nyilatkozott, hogy az állást nem fogadja el és így dr. Gojkovics kerül a horvát közoktatás élére. Ha dr. Gojkovics sem vállalná ezt a méltóságot, akkor dr. Superinának fogják azt följárni.

Tíz dináros tért vízumok

Szeptember 1-től üdülő-vízumokat ad ki a budapesti jugoszláv követség

A Budapesten székelő külföldi konzulátusok közül mindig a jugoszláv képviselőt lehetett a legnehezebben megközelíteni. Hosszú évek óta csak a szerencsések jutottak abba a helyzetbe, hogy minden további nélkül vízumot kaptak és Budapestről akár üzleti ügyben, akár rokon látogatásra, Jugoszláviába utazhassanak. Ez év tavaszán, a kereskedelmi tárgyalások megkezdése alkalmából, bizonyos könnyítéseket léptettek életbe. Nőknek minden további nélkül látamoztatták az utleveleit és a férfiak is abban a reményben nyújthatták be kérvényeiket, hogy a vízumot majdnem bizonyosan megkapják. Ellenben nagy nehézséget okozott a Magyarországból Jugoszláviába utazónak a magas illeték. Budapesten 100.000 magyar koronát, tehát 110 dinárt kellett fizetni a vízumért és Jugoszláviában újabb 108 dinárt.

A beográdi kormányzat már régebben életbeléptette az üdülő-vízumot, amely az SHS állam idegenforgalmát van hivatva növelni, de a gyakorlatban ez az újítás még nem valósult meg. Hetek után a budapesti jugoszláv konzulátus is bevezeti most az üdülő-vízumot.

Az erre vonatkozó rendeletet tegnap ismertette Kovácsévics vicekonzul a konzulátus személyzete előtt. E szerint a konzulátus szeptember elsejétől tour-retour három hónapra érvényes úgynevezett »állandó« vízumot (permanent v. dauer-vízum) ad ki mindazoknak, akik üdülni mennek Jugoszláviába. A vízum díja 10 dinár, amelyben a visszautazási illeték is befoglalatik. Lista közli azoknak a városoknak és fürdőhelyeknek a névsorát, amelyekre ilyen dauer-vízumokat állítanak ki. A vajdasági városok nagy része benne van a listában, ellenben hiányzik róla Subotica. Természetesen Palics mint par excellence fürdőhely szerepel a listán. Palicsra tehát minden további nélkül kiadják a tízdináros tért vízumot.

Érdeklődünk a konzulátusnál abban az irányban, hogy mit várnak az új rendszertől. Azt az információt kaptuk, hogy a konzulátus a munka megszaporodását várja az új rendeletről és azt hiszi, hogy az eddigi 150—200 vízum helyett ezután ennek a kétszeresét kell majd

— különösen a tél elmúltával — kiszolgáltatni. Egyébként a konzulátus vezetője továbbra is azt a méltányos felfogást vallja, hogy minden vízumkérvényt 24 óra alatt elbírázza, tehát senkinek se kell a jövőben napokon át várni a jugoszláv vízumért.

Vajdasági Néppárt lett a bunyevác-sokác pártból

A névváltozás nem jelent új politikát

A bunyevác-sokác párt szubotica-i hivatalos lapja, a „Hrvatske Novine“, mai számában bejelenti egy új politikai párt, a „Vajdasági Néppárt“ megalakulását. Az új párt alapítói: a bunyevác-sokác párt eddigi vezetői.

A párt programját a következő három pontban foglalták össze:

1. Katholikusok egy táborba.
2. Autonómiát a Vajdaságnak.
3. Földet a nincsteléneknek.

A vajdasági néppárt megalakulásával megszűnik a „bunyevác-sokác párt“ elnevezés. A

pártvezetőség a Vajdaság minden falvában helyi szervezeteket igyekszik alakítani és arra számít, hogy a legközelebbi országos választásokon husz mandátumot sikerül nyerni, amelyekkel a Korosec-féle néppárt parlamenti klubjához csatlakoznak.

A névváltozás és az új program nem jelent új politikát, csak pregnansabban fejezi ki a bunyevác-sokác párt eddigi politikáját, amely mindig együtt haladt a Korosec-féle szlovén néppárt politikájával.

Nincs halasztás az adófizetésre

A pénzügyigazgatóság nem tud a miniszter ígéretéről

Mint annak idején megirtuk, dr. Mehmed Spaho pénzügyminiszter kijelentette a szubotica-i küldöttsége előtt, hogy a szeptember 1-én kezdődő adóbehajtásokat szigorúan végre fogják ugyan hajtani, de indokolt esetekben a minisztérium nem fog elzárkózni haladékot engedélyezése elől.

A pénzügyminiszternek ezzel a kijelentésével ellentétben áll a szubotica-i kerületi pénzügyigazgatóság pénteken közzétett hirdetménye, amely a 33031 sz. miniszteri rendeletre hivatkozva figyelmezteti az adózókat, hogy a szeptember 1-én esedékes adók fizetésére senki semmi körülmények között nem kaphat haladékot. A hirdetmény hangsúlyozza, hogy halasztási kérvények benyújtása teljesen céltalan és utal arra, hogy a kényszerbehajtás igen költséges, tehát az adózók siesse-

nek önként eleget tenni kötelezettségüknek.

Az új pénzügyminisztert igazán nem lehet azzal vádolni, hogy tüdőz-vizen keresztül következetes. Először rendeletet ad ki, hogy az úgynevezett hadiadók részletekben is fizethetők, aztán amikor egy csomó kérvény már elkészült, amelyben a részletfizetési kedvezményt megkérték, hamar visszavonja ezt a rendeletét. Majd a nála járt deputációnak kijelentette, hogy méltányos esetekben a minisztérium halasztást ad az adófizetésre. Erre kibocsátja a 33031 számú rendeletét, amely szerint senki sem kaphat halasztást, hiába is ad be kérvényt.

Sajnos, bármennyire következetlen a pénzügyminiszter, nem lehet feltételezni róla, hogy ezt a rendeletét is visszavonja.

A vajdasági radikálisok megegyezést kívánnak a kormányzópártokkal

A radikálispártban megindult újabb mozgalom, amely Jovanovics Ljuba vezetésével koncentrációt akar teremteni a most kormányon lévő pártokkal. Közélről érdekli a vajdasági radikális pártszervezeteket, tudvalevő, hogy a vajdasági radikális képviselők voltak az elsők már a kormányválság alatt is, akik nyitott Jovanovics Ljuba mellé álltak és szembefordultak Pasics politikájával. A kormányválság megoldása óta pedig ugyancsak a vajdasági radikálisok alkotják az ellenzéki pártok legmérsékeltőbb csoportját és minden igyekezetükkel a megegyezést akartuk előkészíteni.

A koncentrációs kormány alakítására vonatkozó legújabb mozgalomban is a vajdasági radikális képviselők egy része jár elől. A radikálispártban megindult mozgalom egészen komoly és attól fordulatot lehet várni. A vajdasági radikálisok túlnyomó többsége a koncentrációs terv mögött áll és informátorunk szerint a vajdasági radikális pártszervezetekben olyan hangulat uralkodik, amely teljesen fedő ezt a tervet. A vajdasági radikálisok sokkal inkább rokonszenveznek Davidovics-jával és azt tartják, hogy csakis a Jovanovics—Davidovics megegyezés vezethet konszolidációra.

A vajdasági radikális-párt több vezetője állandó nexust tart fenn a kormányzópártokkal és a vajdasági politikai pártok körében arról is beszélnek, hogy a kormány azért jár el olyan óvatos körültekintéssel épp a vajdasági vezető tisztviselők kicserélésénél, mert nem akarja a vajdasági radikálisokat magára haragítani, ez a legfőbb oka annak is, hogy a Vajdaságban hagyják legtovább a helyükön a régi rezsim által kinevezett tisztviselőket. A vajdasági radikálisok viszont azzal honorálták a kormány előzékenységét, hogy már a kormány-deklaráció fölötti parlamenti vitában is feltűnően mérsékelt magatartást tanúsítottak.

Az expressz elrobog

Írta: Erdődi Mihály

I.

A párisi expressz csak nagynehezen tudta áttörni hóbortone falát, prűszkölt, sziszegett, dohogott, aztán végre is feladott minden küzdelmet, megállt. Luxuriózan berendezett kocsisora különösen hatott itt, a viganztalan hegyek alatt, a süket némaságban. Az ősi primitívség úgy fogja körül, olyan diadalmosan, mintha egy óriást fektetett volna a vállára. A szél süvöltve vágott át a dermedt kerekek alatt és ez olyan reménytelen volt, hogy az étkezőkocsiban az éppen villásreggelijüket fogyasztó utasok torkában megakadt a falat.

Dormándy még kiitta maradék konyakját, szivarra gyújtott, aztán szinte tüntető nyugalommal nézte meg zsebóráját:

— Féltilt.
És mosolygott, olyan angyali szelidséggel, hogy a mellette ülő utitársa idegesen ugrott fel:

— Ez nem mulatságos, kérem. Ha segítség nem jön, akár holnapig is itt rekedhetünk...

— Hát aztán? Éhen nem halunk, annyi bizonyos. És ha ránköszönt az éjszaka, a Waggonlit elegendő helyet biztosít mindnyájunk számára...

Dormándy felemelkedett.
— Tudja ön, hol vagyunk? Gödöllőtől pár kilométerre.

Az ablakon át a hegyek felé mu-

tatott:

— Ott... arra... a völgyön túl... egy kis falu... Innen három kilométer...

Átfűtötte valami melegség:
— Ott... születtem...

— No lássa, — mondta a másik, — micsoda véletlen. A sors itt állítja meg önt, ahonnan elindult. Vigasztalásnak ez ugyan kevés, de mégis valami...

Dormándy már nem mosolygott:
— Igen... a sors...

II.

A behavazott országúton csilingelt a szán. Tass Márta arcát pirosra csipte a szél. A völgyön túl már látszott a vasúti töltés. A kocsis hátraszólt:

— Kisasszony... a vonat...

És a lovak közé csapott.

— Dehogy, — mondta Márta, — ez nem a mi vonatunk. Ez a féltizes... az expressz... Ugy látszik, megrekedt a hóban...

Márta szeme egyszerre megélnyesedett.

— Az expressz...

Érezte, hogy forró lesz a szive, hogy valami különös, édes melegség csap át a testén.

— Az expressz...

Most már nem fázott, nem didergett, összehuzott vállai kiegyenesedtek, az egész nő kigyúlt, égett, szinte felperzelte maga körül a havat. Két év óta élt itt, a faluban eltemetve Márta. Fiatalságát idebörtönözte a kinevezési okmány. Itt

koptak meg az álmai. Itt hervadt

le róla a hit. Itt rozsdásodott rá a lemondás. Tanítónő volt. És a két év úgy telt el, olyan szürkén, olyan siváran, hogy már sirni is elfelejtett Márta. Ami gyönyör a vágyaiban élt, úgy robogott el mellette, mint az expressz, itt, a falu alatt. Ez jutott az eszébe most.

— Az expressz... igen... Hát egyszer mégis csak megállt... A gögös... a hozzáférhetetlen...

III.

Dormándy forró homloka a hideg ablaküvegre tapadt. Nézte a szánt, mely az országútról most egyszerre befordult a töltés alá. Hirtelen felujjongott.

— Hiszen ez Márta...

Átrohant a folyosón. Feltépte az ajtót. A lépcsőről integetett a szán felé.

— Márta... Márta...

A szán megállt. Márta felnézett Dormándyra.

— Józsi... hát maga az?

Három év óta nem látták egymást. Dormándy akkor még jogász volt, Márta pedig a tanítóképzőbe járt. Esténként a Dunakorzón találkoztak, nyár volt és a kávéházak terraszáról feléjük sóhajtott a cigányzene.

— Pesten él?

— Igen.

— Lássa, engem idedobott a sors.

Márta válláról lecsuszot a boa. Fehér nyaka vakított még a hóban is. Dormándy beleszédült.

— Pestre?

— Dehogy. A gödöllői vonatot várom.

Kicsit elhuzta a száját:

— A... völegényemet...

Dormándy elöntötte a dac.

— Megelőztem...

Márta felkacagott:

— De csak menetrend szerint.

És hozzátette:

— Ha hófúvás nincs, úgy elrobogott volna mellettem, mintha soha a világon se lettem volna... Egy ilyen kis állomás, mint amilyen én voltam a maga életében...

Dormándy Márta kezéhez nyult. Forrósága átparáztolt a kesztyűn. Egymásra néztek.

— Márta...

És megcsókolta a kezét.

IV.

Délig sikerült eltakarítani a havat a pályáról. A kalauz a sipjába fújt. A mozdony kerekei között sisseregve felhözött a gőz. Dormándy az étkezőkocsi lépcsőjén állt.

— Isten vele, Márta...

Integetett a kezével. A vonat elindult.

Márta szivéről egyszerre elszállt a forróság. Fázott. Dideregve csavarta nyaka köré a boát. A mosoly az ajkára fagyott. Keserű lett a torka. Zsebkendőjéhez nyult. Lobogtatta Dormándy felé. De csak egy mozdulat volt az egész. Nem birta tovább. Valami nagyon fojtogatta. És zsebkendőjét az arcához nyomta.

A kocsis a pipáját tömte. Ránézett Mártára:

— Kisasszony... sír?

Dánia nem akar több katonát látni

Leszereli hadseregét és haditengerészetét

Berlinből jelentik: *Rasmussen* dán hadügyminiszter a *Vossische Zeitung* kopenhágai munkatársának kijelentette, hogy javaslatot fog benyújtani, hogy *Dániában a hadsereget és a haditengerészetet is megszüntessék.*

A dán hadsereg jelenleg körülbelül nyolcvanezer főnyi, főtartása ötvenmillió dán koronát jelent évenként. Ez túlságosan költséges luxus Dániára nézve s e helyett *Rasmussen hétezer főnyi rendőrtisztület szervezését ajánlja.* Viszony a haditengerészet helyébe tengeri rendőrszervezet lépne. Mind a két szervezet az igazságügyminiszter hatásköre alá tartoznék, a hadügyminiszteri és a haditengerészeti miniszteri állást pedig megszüntetnék.

Nagyatádi

csak a legközelebbi lemondása után vonul vissza

Egyelőre megegyezett ellenfeleivel

Budapestről jelentik: A Nagyatádi-Eskütt-ügyben pénteken döntő fordulat történt. Gróf Bethlen István miniszterelnök erélyesen állást foglalt Nagyatádi mellett, akit sikerült rávenni arra, hogy lemondását vonja vissza. Pénteken délután a miniszterelnökségen hosszas tanácskozások folytak Bethlen miniszterelnök, Nagyatádi Szabó István és Pesthy Pál igazságügyminiszter között.

Pesthy Pál igazságügyminiszter a tárgyalások után nyilatkozott a *8 órai Újság* munkatársának és kijelentette, hogy az a hír, mintha az Eskütt-Nagyatádi-ügyben Eskütt ügyvédjével megegyezés készülné, nem felel meg a valóságnak.

A délelőtti tanácskozásokon történt megegyezés után Nagyatádi úgy nyilatkozott a sajtó képviselői előtt, hogy továbbra is az az álláspontja, hogy mint magánembernek kell szembe szállnia az ellene emelt vádakkal, Bethlen miniszterelnök azonban nem engedi, hogy oly ember miatt, aki a vádlottak padján ül, lemondjon. Végül kijelentette, hogy háromszor már lemondott és ha negyedszer is lemond, végleg visszavonul a politikai élettől.

Románia nem járul hozzá a leszerelési javaslatához

Duca külügyminiszter nyilatkozata

Bukarestből jelentik: A Nemzetek Szövetségének új ülészakán szerepelni fog a lefegyverzés problémája. Ismeretes, hogy a Szövetség erről hónapokkal ezelőtt tervezett készített és véleményezés végett megküldötte a szövetségbe tömörült összes államok kormányainak. Megkapta a javaslatot a román kormány is s megszövegezték a kormány válaszirátát, amelyet a külügyminiszter már el is juttatott Genfben.

Eszerint *Románia kormánya a tervezetet nem fogadhatja el,* mert szomszédaihoz való helyzete még mindig nem tisztázódott, továbbá a következő okokból sem:

1. A lefegyverzés a tervezet szerint nem általános.

2. Nincs semmi garanciája annak, hogy a szomszéd országokat szintén arra lehessen kényszeríteni, hogy a lefegyverzést keresztülvigyék.

3. Nem áll rendelkezésre elegendő más eszköz ahhoz, hogy a békeszer-

ződésekben vállalt kötelezettségek betartása ellenőrizhető legyen.

Duca külügyminiszter, aki Romániát a szövetségi ülésen képviseli, Genfből való elutazása előtt fogadta a sajtó képviselőit és előttük megerősítette azokat a híreket, melyek szerint a kormány *tagadó válasszal*

felelt a lefegyverzési javaslatra. Kijelentete még, hogy végleges döntés az ülészak alatt alig várható, mert *Macdonald még nem precizizozta álláspontját,* de másrészt Anglia és Franciaország kormányai között ebben a kérdésben előzetes megállapodások is szükségesek.

A király beiktatta Dimitrije patriarchát a százötven éve üres patriarchai székbe

A petyi ünnepek

Beográdból jelentik: Diszes ünnepek között folyt le a délszerbiai Pety városában *Dimitrije* patriarcha beiktatása, a király és a kormány részvételével.

Ezerhétsházhetvenhatban szüntették meg a törökök a petyi szerb patriarchatust, amelyet még *Dusán* cárral alapított és tegnap *Sándor* király állította vissza formálisan az egységes szerb-pravoszláv egyház legfőbb méltóságát.

Reggel nyolc órakor ágydörgések közt érkezett meg a királyi pár Petybe, ahol az utcákat a várakozók tömege lepte el. A városháza előtt *Davidovics* miniszterelnök, *Hadzsics* hadügyminiszter, *Korosec* közoktatásügyi miniszter, *Bakics*, a parlament alelnöke, *Terzics* tábornok és *Mahmudbegovics* Szeffedin, petyi polgármester fogadták a királyt és a királynét. A polgármester sőt és kenyeret vitt a király elé, akit rövid beszédben üdvözölt.

A városházától a király és kísérete a patriarchatus templomába hajtatott, ahol *Hilarion* verseci és *Nikolaj* ochridi püspök fogadták az érkezőket. Miután a királyi pár, a kormány tagjai, a katonai méltóságok, a meghívottak és a nép elfoglalták helyeiket, bevonult a templomba a diszes ornátusu püspökök között *Dimitrije* patriarcha. Ekkor kezdődött a szertartás.

A király előbb meggyújtotta az oltár két oldalán álló hatalmas gyertyákat, amelyeket a hagyomány szerint még *Milica* cárnő helyezett el azzal a testamentummal, hogy majdan az gyújtsa meg, aki megbosszulta a koszovói vereséget. Ezután a király kézenfogta a patriarchát és a régi patriarchák trónusához vezette. Miután a patriarcha helyet foglalt a trónon, *Davidovics* miniszterelnök felolvasta a királyi bullát, amely az ősi patriarchatus felújításáról szól. A király ezután átnyújtotta a patriarchának az első szerb érsek, Szent Száva finomművi képét, amelyet ezentul minden szerb patriarcha viselni fog, majd a király megcsókolta a patriarcha kezében lévő *Dusán* cárral keresztjét és ezzel az ünnepélyes aktus véget ért.

A patriarcha beszéde után a résztvevők a templom előtti térre vonultak, ahol a király seregszemlét tartott. Ezután népünnepegy volt egész napon át.

A király és a királynő pénteken elutaztak Petyből és tovább folytatják útjukat Délszerbiában. Szombat reggelre várják *Davidovics* miniszterelnök visszaérkezését Beográdba. *Cernovics* belügyi államtitkárral együtt, *Korosec* közoktatásügyi miniszter és *Bakics* alelnök szombaton este érkezik Beográdba.

A kormány a békeszerződésen tulmenő jogokat ígér a kisebbségeknek

A külügyminiszter a centralizmus ellen

— Marinkovics Voja nyilatkozata —

Budapestről jelentik: A *Magyar-ság* című napilap péntek este megjelent száma közli a lap munkatársának *Marinkovics* Voja külügyminiszterrel Ljubljanában folytatott interjúját. A nyilatkozatban a külügyminiszter a következőket mondotta:

— *Magyarország és az SHS királyság közt a viszony ma jobb, mint néhány hónappal ezelőtt volt.* Hivatalbalépésemkor már fennállott ez a mostani jó viszony és arra törekszünk, hogy azt közmegegyezésre továbbra is fentartsuk. A megkezdett tárgyalások folytatásával a legjobb uton vagyunk ennek a jó viszonynak a megerősítése felé. Először, Nincsicset, a Magyarországot érintő kijelentései miatt hevesen támadták, de most már ő sem tett volna hasonló kijelentéseket. A magam részéről üdvösnek tartanám, ha a Népszövetség venné át a katonai ellenőrzést Magyarország fölött is.

Arra a kérdésre, hogy mi a véleménye *Magyarországnak a kis-ántánthoz való csatlakozásáról,* kijelentette a külügyminiszter, hogy *erről egy sokkal általánosabb tervezet kapcsán lehetne beszélni, amely több más kérdést is magában foglalna.*

Szovjetország elismerése tekintetében nézeteltérés van egyrészt Jugoszlávia és Csehszlovákia, másrészt pedig Románia közt, azonban ebben a tekintetben szabad ke-

zet tartottak fenn maguknak a kis-ántánt államai. Az SHS királyság hajlandó a szovjettel az összeköttetést felvenni, előbb azonban a nemzetközi jogi kérdéseket kell Oroszországgal rendezni.

A belpolitikára nézve a külügyminiszter kijelentette, hogy a *Pasic-kormány azért fordult a jugoszláviai magyarság ellen, mert a magyarok ellenzékieskedni kezdtek és ez volt az oka a Magyar Párt feloszlásának is.*

— *Mi —* mondotta *Marinkovics — nem akarunk semmitéle pártszervekedést megakadályozni,* ha az politikai alapon történik. Megmondom azonban őszintén, hogy *nem szeretem, hogy magyar párt, vagy más hasonló párt alakul,* sokkal szívesebben venném, ha aktuális kérdések alapján csoportosulnának a pártok, *de megértem, hogy addig nincs bizalom a kormányzattal szemben, amíg a legszentebb érdekeket veszélyeztetve látják. A kormány arra törekszik, hogy megmutassa, hogy szükségtelen a magyarok külön csoportosulása. A kormány a kisebbségek jogait a legnagyobb mértékben hajlandó garantálni és véleményem szerint a békeszerződések rendelkezésein tulmenően kell ezeket az ügyeket megoldani.*

A centralizmus és decentralizmus kérdéséről így nyilatkozott a külügyminiszter:

— *Jugoszláviában a centralisztikus adminisztráció részére nincse-*

nek meg a szükséges előfeltételek. A centralizmus olyan bonyolult gépezet, amely igen ügyes képzett munkásokat kíván. Egyszerűbb, kevésbé bonyolult gépezetre van szükség, amely fokozottabb egyéni felelősséget jelent. A centralisztikus igazgatás bürokratikus teszi az állami igazgatót, már pedig a bürokrácia az adminisztráció átká. *Az állami adminisztrációt tehermentesíteni kell és hatáskörét a tartományi, községi és általában a helyi hatóságokra kell ruházni.*

— *A szabadságot csak decentralizáció biztosíthatja.* Hivatkozom az angol-szász és a magyar példára, ahol a megyei közigazgatás autonómiája erős biztosítéka volt mindig a szabadságnak. *Szabadság és központosítás kizárja egymást.* A kormány ebben az irányban kíván bizonyos intézkedéseket fogantositani. Figyelembe kell venni, hogy koalíciós kormány vagyunk és a demokráta-párt csak egy része ennek a koalíciónak. Horvátországban különösen erős volt a centralizmus és ez magyarázza, hogy a decentralizáció leglelkesebb hívei éppen a horvátok közül kerültek ki. *A decentralizáció a mostani alkotmány keretében is keresztülvihető és ebben az irányban már fogantositottunk is bizonyos intézkedéseket.*

Szabályozzák

a munkaszünetet

Csak az állami ünnepeken lesz kötelező a munkaszünet

A Vajdaság kereskedőit és iparosait már régebbi idő óta súlyosan érinti az, hogy valamennyi egyházi és állami ünnepet úgy ünneplik meg, hogy sem a hivatalokban nem dolgoznak, sem a magánvállalatokat nem engedik dolgozni. A katolikus és pravoszláv egyházi ünnepek mellett az állami ünnepeket is számítva, az évnek legfeljebb csak kétszázötven napján folyik a munka.

A kereskedelmi érdekségek már régebben megkísérelték a munkaszüneti napok egységes szabályozását, azonban ez mindeddig nem sikerült. Régióta szó van már a katolikus és szláv naptárak egységesítéséről is, ami által ezt a problémát ki lehetne küszöbölni. A naptáregyesítés azonban egyelőre nem várható s egyes helyi intézkedéseknél több eddig nem történt a munkaszünetek szabályozása terén. Ellenben megtörtént az, hogy egyes helyi hatóságok egész önkényesen magyarázzák a munkaszünetre vonatkozó rendelkezéseket és nem egyszer megtörténik, hogy rendőrök járják végig az üzleteket és bezáratják azokat. Szubotícán gyakran munkaszünet van olyankor, amikor Novisadon vagy Zentán rendesen és zavartalanul folyik a munka. Ezek az egyes helyi hatóságok által kiadott önkényes intézkedések még sérelmebbek a kereskedőkre nézve és tisztán abból származnak, hogy a munkaszünet nincs egységesen szabályozva.

A kormány — értesülésünk szerint — most szabályozni akarja végre ezt a kérdést és most készül egy rendelet, amely szerint ezentul csak az állami ünnepeken lesz kötelező a munkaszünet, míg az egyházi ünnepek megtartása mindenkinek egyéni dolga lesz és így a katolikus vagy pravoszláv ünnepeken a nem ezekhez a vallásokhoz tartozó kereskedők nem tartoznak üzleteiket zárva tartani.

A készülő rendelet — legalább ideiglenesen — megfelelő módon oldaná meg ezt a már rég szabályozásra érett kérdést és a kereskedelmi érdekségek kívánságait is kielégíteni.

CIRKUSZ

● ● ●

Változatos életmód

Azt mondta az orvosom:

— Addig nem lesz rendben, amíg nem változtat az életmódján. Ez főleg az étkezésre vonatkozik. A maga gyomra nem bírja az egyhangu vendéglői kosztot. Egyideig a változatos házi kosztot kell megpróbálni.

Elhatároztam, hogy megfogadom az orvos tanácsát és elutazom valahová régi ismerősök közé, ahol baráti meghívásokkal változatos teszem az étrendemet. Rövid megfontolás után Palics mellett döntöttem.

aug. 14.

Előjegyzési felhívást bocsátottam ki ebéd és vacsora meghívásokra. Mondhatom, hogy a népszövetségi kölcsönnek nem volt ekkora sikere. Pillanatok alatt mindent lejegyeztek, tehát palicsi tüdüléseim biztosítva van. Hét napra 14 helyre kaptam ebéd és vacsora meghívást.

— No, — gondoltam magamban — most már igazán változatos kosztban lesz részem. Ahány étkezés, annyi konyha, csupa új étel, csupa új íz.

aug. 15.

Bár tudom, hogy mindenütt a legjobb fogom kapni, hogy mégis biztosítam magamnak kedvenc ételtem, a rakott palacsintát, elutazásom előtt a »Bácsmegyei Napló« Cirkusz rovatában »Rakott palacsinta és magyar kisebbségi politika« címen tudományos esszait írtam, amelyben kidomborítottam, hogy a rakott palacsinta iránt gyengéd érzelmeimmel viseltetem. A politikai körökben is nagy hatást kiváltott cikk oda konkludált, hogy a magyar kisebbség akkor lesz boldog Jugoszláviában, ha minden polgárnak rántott palacsinta fog fóni a fazekában. A cikket nagy vita követte. Szabó János megtámadott, mondván, hogy politikai érzékem és tudásom fogyatékos, mert a palacsinta nem fő, hanem sült. Ez a támadás azért nem vette el a kedvem. Cikket erősen körülvörösöservezve elküldtem mindazoknak a háziasszonyoknak, akik meghívással tisztelték meg.

aug. 16.

Az egész rakott palacsinta históriát megbántam. Ugy seitem nagy bajok lesznek belőle. Mindenütt rakott palacsintát fogok kapni, tehát ami a tézist illeti, vége a változatos kosztoknak. Ugy kell nekem, miért akarok már én is magyar kisebbségi publicista lenni.

aug. 17.

Ma megérkeztem Palicsra és csakhamar átestem az első vacsorán. Megrémültem amikor az előételt hozták be, mert messziről úgy nézett ki, mint a rakott palacsinta. No ez jól indul — gondoltam. Szerencsére csak messziről látszott palacsintának, közelről sonkás pudding volt. Nem szívesen dicsérem a háziasszonyaim főztit, pláne a hátuk mögött, de erről a sonkás puddingról el kell ismernem, hogy grandiózusan szenzációs volt. Az utána következő rántott csirkéhez Petrarca szonettét irt volna. En csak háromszor vettem belőle. Amikor a tézist behozták (csokoládétorta volt), a háziasszony mentegetőzve így szólt:

— Ugy-e nem haragszik, hogy nem rakott palacsintát csináltam? Ugyis azt kap mindenütt, legalább így van egy kis változatoság.

Hálásan néztem rá. Hiába, ha egy asszony okos, akkor annak van esze, akárhogy is próbálja leplezni. Szeretett orvosomnak is hálás vagyok, mert az ő tippje volt ez a változatos étrend.

aug. 18.

Remekül megy minden. Délben egy másik helyen valami sonkás puddingot, rántott csirkét és csokoládétortát kaptam, este ugyanezt egy harmadik helyen. Nagyon jól van ez így, mert holnap már alkalmasint jönni fog az az unalmas rakott palacsinta. Ja, igaz, este krémés pitét is adtak, kétféle tézist, hogy változatosabb legyen.

aug. 19.

Ma háziasszonyom így szólt hozzám: — Nálam egyszerű ebédet kap, amit sehol se kapott.

Felragyogott az arcom. Rántott csirkével kezdődött az ebéd. Utána hozták be a puddingot. A csokoládés tortánál háziasszonyom így szólt:

— Látja milyen ravasz vagyok! Nem

csináltam palacsintát. Ugyis mindenütt azt kap.

— En rezignáltan feleltem: — Nekem mondja?

aug. 20.

Szenzáció! Ma délben elengedték a csokoládé tortát. Csak krémet kellett enni, de azt viszont sokat. A sonkás pudding-evésben nagy gyakorlatra tettem szert. Mai háziasszonyom kiellengette, hogy én vagyok a háziasszonyok öröme, nem a rólam elnevezett sütőpor.

aug. 21.

Ma meghívást kaptam reggelire. Sohse hittem volna, hogy a palicsiak reggelire is sonkáspuddingot esznek.

aug. 22.

Azt mondja a szubotical orvos, hogy nem komoly a baj, csak egy kis gyomoridegesség. Idioszinkrázia egyes étellekkel szemben. Sokat kell enni — tanácsolta. Hiszen, ha tudnék. Ma esti háziasszonyom súlyosan megsértődött, mert csak háromszor vettem a csoko-

ládé tortából.

— Bezzeg X-nénál tudott hatszor venni — mondta szemrehányóan.

A férfi azonosította magát a feleségével. Alkalmasint meg fogunk verekedni.

aug. 23.

Hamis sürgönnyel becsaptam magamat és sürgősen elutaztam. Összes ebédek és vacsorákat kárörömmel lemondtam. A vasuti vendéglőben ebédeltem.

— Az étlapot! — mondtam böszön a pincérnek.

Sokáig tanulmányoztam, majd emelt hangon így szóltam:

— Hozzon borjúhúst! Nem, ne hozzon, mert az nem jó maguknál. Nem jó ha mondom, rémesen főznek! Hozzon nekem egy marhahúst ecetes tormával. Vigyázzon, ha nem lesz jó visszaküldöm. Igen visszaküldöm! En már ilyen fiu vagyok! Csak nem eszem meg, ami nem ízlik! És palacsintát hozzon. Nincs? Csináljanak a konyhában!

Stella.

A birodalmi gyűlés megszavazta a Dawes-javaslatokat

Kompromisszum jött létre a kormány és a német nemzetiek között

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés pénteki döntő szavazása előtt egész éjszaka folytak a kompromisszumos tárgyalások a német nemzetiek és a német néppárt között, anélkül azonban, hogy azok eredményre vezettek volna. Ugy a Dawes-tervezet végrehajtási utasításait tartalmazó kísérő törvényjavaslat, mint a többi hét javaslat számára megvolt a kormánynak a kétharmad többsége, de a birodalmi javaslatokhoz szükséges kvalifikált többségből körülbelül harmincöt szavazata hiányzott. Ekörül folytak a kompromisszumos tárgyalások, amelyek folyamán a német nemzetiek olyan követeléseket támasztottak, amelyek elfogadása egyértelmű lett volna a londoni konferencia határozatainak elutasításával és így a birodalmi gyűlés pénteki ülésének megnyitásáig még nem történt meg a megegyezés a kormány és a nemzetiek között. Csak közvetlenül a szavazás előtt jött létre a kompromisszum, amelynek eredményeképpen a kormány megszerezte a szükséges kétharmad többséget valamennyi javaslat számára. A pénteki ülés már folyt, amikor Hergt a német nacionalisták vezére Marx kancellár elé terjesztette pártja garanciaköveteléseit, amelyek között szerepel az is, hogy a Marx-kabinet legkésőbb októberben mondjon le. A kancellár erre a követelésre nem adott határozott választ, a nemzetiek egyéb kívánságainak teljesítésében azonban belement és így az utolsó percben a nacionalisták kénytelenek voltak elfogadni a kompromisszumot, annál is inkább, mert frakciójukban egy tekintélyes csoport nem volt hajlandó vállalni a felelősséget a Dawes-javaslatok kudarcáért és új választásokba sem mennének szívesen a nacionalisták.

Marx kancellár beszéde

Az ülésterem zsúfolva volt, a karzatok megteltek. A diplomaták páholyaiban a korai idő ellenére megjelentek az idegen követéségek tagjai. A kormány részéről elsőnek jött a terembe Marx kancellár. Wallraff elnök tizenegy órakor nyitotta meg az ülést. A londoni törvényjavaslatok harmadik olvasása során elsőnek Marx birodalmi kancellár kért szót.

— Nem kell nyomtatékosabban hangsúlyoznom — mondotta — hogy bennünket a londoni konferenciának a Rajna és a Ruhr felszabadításának gondolata vezetett egész politikánkban. Nem rajtuk múlt és fájdalmasan érezzük, ha célunkat nem értük el teljesen. A birodalmi kormány úgy vélekedik, hogy azok a súlyos díjazatok, amelyeket a Da-

wes-terv a német népre ró, hiábavalók, ha nem sikerül a katonai kiűritést elérnünk. El vagyunk telve azonban attól a hittől és a londoni konferencia után azt a meggyőződést merítettük, hogy még az egyévi maximális határidő letelte előtt felszabadul a Rajna és a Ruhr.

— Semmi fáradság nem lesz nagy ahhoz, hogy minden eszközt megragadva ezt elérjük. A londoni megállapodások elfogadása lesz az alap ahhoz, hogy a rendelkezésünkre álló eszközökkel erre törekedjünk.

— Abban is bizakodik a birodalmi kormány, hogy a Franciaországgal és Belgiummal küszöbön álló kereskedelempolitikai tárgyalások során sikerülni fog kivívni a megszállott területek gyorsabb kiűritését, hiszen nyilvánvaló, hogy a gazdasági megállapodások a birodalom viszonyát ehhez a két államhoz lényegesen megjavítják.

A kereskedelempolitikai tárgyalások megindításakor erre a szempontra nyomatékosan fogunk figyelmeztetni. Kijelentem tehát, hogy a német nemzeti párt indítványának ehhez a gondolatmenetéhez a birodalmi kormány csatlakozik, de magukat az indítványokat szövegük miatt nem fogadhatja el. Az indítványok ugyanis akként szólnak, hogy a törvényjavaslatokkal szemben halasztó természetűek, mert azt kívánják, hogy a londoni megállapodások ne lépjenek addig érvénybe, míg a katonai kiűrités meg nem történik. Ebben az a veszedelem van, hogy az indítványok elfogadása esetén a londoni konferencia határozatai megdőlnék.

Azzal végezte felszólalását a birodalmi kancellár, hogy elismeri az indítványokban kifejezésre jutó hazafias szándékot és a kormány osztozik annak gondolatmenetében, de formája miatt nem járulhat azokhoz, biztosítja azonban a törvényhozást, hogy a Dawes-törvényeket csak alapnak fogja tekinteni, amely bázison a további tárgyalások eredményével kecsegtetnek, tehát kéri a birodalmi gyűlést, hogy szavazza meg az előterjesztéseket.

A kancellár beszédét a középpártok és a szociáldemokraták percekig tartó tapsa követte, a kommunisták csendesén viselkedtek és a nacionalisták leverteknek látszottak.

A nacionalisták tudomásul veszik a kancellár nyilatkozatát

A szavazásokat megelőzően Schmidt nemzeti párti képviselő szólalt föl és kijelentette, hogy tudomásul veszi a birodalmi kancellár nyilatkozatát, de elvárja a párt, hogy azoknak a törvényeknek al-

kalmazásánál, amelyek a birodalmi vasutak helyzetét szabályozzák, valamint a birodalmi vasutakról folytatandó további tárgyalások során a kormány megvédi a német nemzet érdekeit.

A szavazás

Délután négy órakor került sor a szavazásra. A birodalmi gyűlés 260 szavazattal 176 ellenében megszavazta az ipari megterhelésről szóló törvényjavaslatot. Utána a birodalmi vasuti törvényjavaslatok kerültek szavazás alá és 314 szavazattal 127 ellenében elfogadták a javaslatokat. Ezek a javaslatok megkapták a szükséges kétharmad többséget. A birodalmi bankokról szóló törvényjavaslatot 259 szavazattal 172 ellenében és a járadékmárka-bank likvidálásáról szóló javaslatot 261 szavazattal 162 ellenében fogadták el.

A törvényjavaslatok elfogadása után a kommunisták óvást emeltek a törvények kihirdetése ellen. Miután azonban az alkotmány értelmében az ilyen javaslatok elfogadásának a kétharmad szótöbbség az előfeltétele, a kommunisták javaslatát elvetették.

A kancellár ünnepélyes óvása a háborus vétkesség vádjáellen

A birodalmi kancellár a Dawes-javaslatok elfogadása alkalmából a kormány nevében nyilatkozatot tett közzé, amelyben köszönetet mond a birodalmi gyűlés ama tagjainak, akik a Dawes-javaslatok elfogadásához hozzájárultak. A versaillesi békeszerződésben a németekre hártott háborus vétkességre vonatkozólag a kancellár a következőket mondja:

— A versaillesi szerződésnek az a ránk kényszerített megállapítása, hogy a világháborút Németország idézte elő, a történelmi tényekkel ellenkezik. A birodalmi kormány a háborus vétkesség vádját elhárítja Németországtól. A német nép határozottan követeli, hogy szabadítsák fel e hamis vád alól. Mindaddig, míg ez meg nem történik a népek megértése nem állítható helyre. A birodalmi kormány ezt az álláspontot közzé fogja az illetékes fórumokkal.

Halálraitélték

a gyilkos milliárdos fiukat
A védőbeszédet mosolyogva hallgatták a gyilkosok

Chikágóból jelentik: Napokon át tartó izgalmas tárgyalás után a chikágói törvényszék végre ítéletet hozott a gyilkossággal vádolt két amerikai milliárdos fiu, Richard Loeb és Nathan Leopold ügyében. A törvényszék előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölésben mondotta ki őket bűnösnek és ezért mindkettőjükre halálbüntetést szabott.

A védelmet az Egyesült-Államok egyik legkiválóbb ügyvédje, Clarence Darrow látta el. Állandóan érzelmi momentumokkal dolgozott, a vádlottakat becéző nevükön: Dicklenek és Babe-nak nevezte. Elmondotta, hogy nem élvezhetik a családi élet áldásait a különleges körülmények folytán, melegágyi virágként nőttek fel és így nem tudnak ösztöneiknek parancsolni.

Ugy látszott, hogy nemcsak a hallgatóságot, de a bíróságot is erősen megindította a védő beszéde, amikor a terem általános megbotránkozására észrevették, hogy a két vádlott — mosolyog. Ez a momentum többet rontott ügyükön, mint amennyit a védő beszéde használt és senkit sem lepett meg, mikor a bíróság halálra szóló ítéletet kihirdetett. A vádlottak az ítélet ellen felebbezték.

Két új magyar énekesnő érdekes karrierje

Németh Mária és Alpár Gitta csodálatos pályafutása

(A »Bácsmegeyi Napló« budapesti munkatársától.) Egy éven belül két magyar énekesnő futott be rendkívüli karriert. Az egyik Németh Mária a ma már világhíres drámai szoprán, aki szeptember 3-án mutatkozik be a bécsi Operaházban, hogy onnan tovább menjen a Metropolitanba, a másik egy fiatal lány, Alpár Gitta, aki egyik napról a másikra Magyarország első koloratúrénekesnője lett. Hogyan keletkezett ez a két csodálatos karrier? A két nőnek Courth-Mahler könyveibe illő romantikus élettörténete a következő:

A zalaszentgróti templomból a Metropolitan Operáig

A tavalyi szezón küszöbén e sorok íróját felkereste egy ismert fővárosi ügyvéd és felkérte, hogy menjen el vele a Városi Színház esti előadására, amelyen egy új énekesnő mutatkozik be.

— Egy új Jeritza — mondta lelkesen. Ebben az időben minden énekesnőre rámondták, hogy »új Jeritza« tehát ez igazán nem sokat jelentett.

— Ki a hölgy?

— Németh Máriának hívják, zalaszentgróti szegény polgárlány. Én is zalaszentgróti vagyok, azért protezsálok.

Este fellépett Németh Mária az Alarcosbálban és a sajtó a szokott hüvös fenntartással elismerte, hogy Németh Máriában kivételes tehetség lép színpadra. Két hét múlva a Troubadourban döntő sikerét aratta. Ekkor elmondta az élettörténetét és megtudtuk, hogy Zalaszentgróton nagyon szegény sorban nevelkedett. Énekelni sohse tanult, csak a templomban énekelt, mindig vezetősólamot, mert erős hangja volt. Aztán fiatalon férjhez ment egy filozopherhez. Grünauernek hívják. Most már ketten nyomorogtak. De a férfi felismerte a nő képességeit és taníttatni kezdte. Ott hagyta a tanári pályát és kereskedő lett, hogy jobban megkereshesse a tandíjat. És most sok évi kinlódás után Pesten egy szeparéban laknak és várják, hogy a Mária feltűnjön. Hármán várják, mert gyerek is van.

Jöttök az intrikák. A télen a »kezdő« Németh Mária egy millió korona havi gázsit kapott, míg a vele egy szerepkört betöltő énekesnők esténként egy milliót. A nélkülözések folytatódtek, de Németh Mária várt. Tudta, hogy Pesten nehéz boldogulni. Eszébe jutott, hogy egy évvel azelőtt az Operaház főrendezője egy próbaéneklésen így intézte el:

— A karba se alkalmazható!

Németh Mária hiába könyörgött, hogy emeljék a fizetését. Végre amit elmulasztott az Operaház igazgatósága, azt megtette a közönség. Amikor az új énekesnő fellépett, előre elkaptokták a jegyeket. Egyszer aztán meghült, lemondta az előadást. Más énekelte a szerepét. A közönség a jegyek felét visszaadta. Az Opera kénytelen volt emelni a fizetését.

Gyorsan jött minden. Az Aidában robbanó sikert aratott. Schalk, a Staatsoper igazgatója vacsorán volt Miklós Andor főszerekesztőnél és itt hallotta énekelni. Meghívta Bécsbe. Németh Máriának nem akart a népjóléti miniszter lakást adni: a művésznő elfogadta a bécsi szerződést, amellyel négy szobás lakás is jár. Most Bécsben várja a debüt, esti öt millió osztrák koronát kap és a zsebében van a Metropolitan szerződése, az első évben 300, a második évben 600 dollár fellépésenként.

A kis Klopfer Reginárból — a nagy Alpár Gitta.

Klopfer Ignác a Rombach-uccai zsidó-templomban énekesvezető. Aféle segédkantort, aki együtt énekel a karral és segít a kantornak betanítani a gyerekkórust. Egyébként bácskai származásu. Evekkel azelőtt rófius portékát árult a heti piacokon és a falusi vásárokon. Az

ő lánya Alpár Gitta, az Operaház nagytehetségű koloratúrénekesnője. Alpár Gitta, mint Klopfer Regina kezdte pályafutását. Apja hamar észrevette a kislány kivételes talentumát és beíratta a zeneiskolába. Am nem tudták fizetni a nagy tandíjakat és a kis Reginát, aki művészi használatra az Alpár Gitta nevet vette fel, ki kellett venni a zeneakadémiából. Az öreg Klopfer azonban nem nyugodott ebbe bele, elhatározta magában, hogy még többet fog nélkülözni és visszairatta a lányát az iskolába. Alpár Gitta májusban el is végezte a zeneakadémiát. Juniusban énekelt először az Operaházban óriási sikerrel. A fiatal lány a Sándor Erzsébéhez hasonló kirobbanásszerű gyorsasággal emelkedett egyszerre az első közé. Ma az Operaház rendes tagja és a Király Színházban esti két millió fellépti díjjal énekl a »Három a kislány« Médijét. Ha az operetnél maradna, vagyont kereshetne egy év alatt. Faludi Jenő az Unió vezérigazgatója esti ötven dollárt ígért neki, hogy játssza el a »Marica grófnét«. De a kislány visszatér az Operához, addig is, míg előtte is meg nem nyílik az út külföldre. (s. a.)

Vissza Braziliából

Egy horgosi magyar megszabadult a fazendákról

Megrendítő levelet kapott a mi nap a Bácsmegeyi Napló szerkesztősége, amelyben egy Braziliából visszatért magyar család panasolja el kálváriáját. A brazíliai nyomorúságról, a kivándoroltak lelketlen és kapzsi kizsákmányolásairól már sokat írtunk, de hiába volt minden figyelmeztető szó. Intés — a földnélküli, kisémmizett magyarok, akiket dus ígéretek és káprázatok csábítottak a tengerentúli ígértföldre: nem hallgattak a baráti szóra. Erősebb volt a nyomorúság, amely hajtotta őket, mint a figyelmeztető szónak a hatása, mint az ismeretlen világtól való irtózás.

Varga Jánosnak hívják ezt a kiábrándult és csalódásokban megöszült horgosi magyart, aki hazajutott Braziliából és tapasztalatairól másoknak való okulásul a következő keserű és fájdalmas levelet írta. Varga Jánosok, jaj, sokan vannak és nem mindegyiknek adatott meg a szerencse, hogy ezer veszedelmen, izgalmon és bajon át mégis vissza tudjon vergődni oda, ahonnan elindultak, a drága szülőföldre.

Ezt írja egy helyütt Varga János egyszerű, tiszta, magyaros panaszkodással: »Május 20-án indultunk el Horgosról és június 17-én érkezünk meg Braziliába. Azután lett nagy bucsujárás munka után, mert itt csak három napig gondoskodtak rólunk, tovább nem törődött a kutya se velünk. A kivándorolt családok tulajdonos részét eladták. Az ügynökök kihasználták a szegény magyarok tudatlanságát és mindenkit, akit csak be tudtak csapni, becsaptak. Fejenként 100 milrejszért adták el a kávételepeseknek. A fazendákon sokan éhen pusztultak, mert fizetést nem kaptak. Munkát nehéz kapni, ha valaki hozzájut, csak a második héten kap fizetést, mert az első heti bért bent fogják kaucióknak. Mi elhatároztuk, hogy hazajövünk szülőföldünkre, mert itt még a levegő is más, mint Braziliában.«

Varga János még megírja, hogy a többi kivándorolt magyar is vissza akar jönni szülőföldjére, azonban nincs pénzük utiköltségre. A vajdasági magyarságra, különösen a magyar földbirtokosokra, járul az a nemes feladat, hogy hazahozzák a magyar földmunkásokat a fazendák poklából.

A kivándorlásra való csábításnak az volna a leghatasosabb ellenszere, hogy azok a szegény csalódott emberek, akik már megértették Brazi-

liát, itthon az élszó erejével és a maguk keserves csalódásaival világosítsák fel az itthon lévőket arról, hogy Brazília nem az ígért földje, amely aranyakat juttat azok számára, akik itthagyják hazájukat.

HIREK

— Ujra megindulnak a kereskedelmi tárgyalások Magyarországgal. A Magyarországgal, a tavasszal folytatott tárgyalásokon tudvalevően nem rendezték az összefüggő kérdéseket. A még nem tisztázott kérdések közül a legfontosabb a forgalmi- és tranzitkérdések tisztázása. Ezek az ügyek a szeptember első hetében Beogradban újból meginduló tanácskozásokon kerülnek tárgyalásra. Magyar részről Mátray Elemér kereskedelmi miniszteriumi helyettes államtitkár és Walter Emil külügyminiszteriumi tanácsos a jövő hét elején érkeznek Beogradba.

— Kinevezés. A belügyminisztérium Bacács Vidoszlavot, a skopjei agrárhivatal főnökét a bácskai főispán agrárreferensévé nevezte ki Noviszadra.

— Változások a baranyai közigazgatásban. Dárdáról jelentik: A belügyminiszter Gyukovics Jenő topováci és Szimics Milivojzagodnyáki községi jegyzőt kölcsönösen áthelyezte. Szimendics Nikoltát, Sztojkov Istvánt és Alices Szávót vármegyei utmestereknek nevezte ki.

— Megszűnik a becskerekeli kereskedelmi iskola magyar tagozata. Becskerekéről jelentik: A becskerekeli kereskedelmi iskolában az idén tartanak utoljára magyar előadásokat. Az iskola magyar tagozatának ebben a tanévben is már csak egy osztálya fog működni, a megfelelő létszám hiánya miatt.

— Véget ért a beocsini cementgyári sztrájk. Beocsinból jelentik: A cementgyár igazgatósága és a sztrájkoló munkásság közt csütörtökön este megegyezős jött létre. A megállapodás értelmében az addigi 10—15 százalékos fizetésredukció helyett csak 4—8 százalékkal kapnak kevesebbet a munkások korábbi fizetésüknél. A régebben elbocsátott munkásokat a gyár nem veszi vissza, hanem egyhónapi keresetüknek megfelelő végkielégítést kapnak és egy hónapig még lakásukban maradhatnak. A megegyezős alapján a munkások pénteken reggel munkába álltak, a hatóságok pedig visszavonták Beocsinból a csendőri készültséget.

— Visszavont kiutasítás. A belügyminisztérium néhány héttel ezelőtt kiutasította az ország területéről Desicsár Marin volt varanyavári jegyzőt megbízhatatlanság címén. Desicsárt, aki hercegántói születésű, jugoszláv állampolgár, Sesics Steván, az új baranyavári jegyző jelentései alapján utasították ki, aki ellenséges viszonyban van Desicsárral. Mint Szomborból jelentik, Bosnyák Antal képviselő Desicsár ügyében interveniált a belügyminisztériumban, ahol nyomban intézkedtek a kiutasított jegyző visszatérése érdekében és egyszersmind elrendelték az ügyben a vizsgálatot.

— A noviszadi földrengés. Az utóbbi napokban a noviszadi lapok jelentése nyomán a hír terjedt el, hogy Noviszadon többször megismétlődő földrengéseket észleltek, amelyek különösen a Dunaparti részeken voltak erősen érezhetők. A gyakori és szokatlan földrengések, mint most kiderült, nem földrengésből származtak, hanem a víz alatt az új Dunahíd építéséhez szükséges robbantásokat végezték, amelyek a Dunamenti házakat megremegtették. A robbantásokról senki sem tudott és így terjedt el annak a híre, hogy többször megismétlődő földrengés volt Noviszadon.

— A suboticei tartalékos és aktív tisztek gyűlése. A suboticei Tiszti-Otthon vezetősége vasárnapra, augusztus 31-ikére a suboticei aktív és tartalékos tiszteket rendkívüli gyűlésre hívja össze. A gyűlést a Tiszai Divízió parancsnokságának termében tartják meg reggel kilenc órai kezdettel. A tartalékos tisztek félkilenc órakor a Bárány-kávéházban gyülekeznek, ahonnan együtt mennek a gyűlésre.

— Halálos csónakszerencsétlenség a Dunán. Noviszadról jelentik: Csütörtök este súlyos kimeneteli csónakszerencsétlenség történt a Dunán. Müller Károly és Müller Rudolf beocsini munkások háztüznézőbe indultak Noviszadra csónakon a Dunán. A csónakban egy hordó bort is vittek magukkal, mert úgy tervezték, hogy egyben megtartják az eljegyzést is Noviszadon. Alig értek Noviszad alá, az ég beborult és nagy zivatar támadt, amely a csónakot felborította. Müller Károly, a völegényjelölt, eltűnt a hullámokban, míg a másik Müller kiúszott a partra, ahol eszméletlenül feküdt hajnalig, amikor orosz halászok akadtak rá és beszállították a kórházba. A vízbeült völegény holttestét még nem sikerült megtalálni.

— Hangverseny a trónörökös születésnapján. A Szuboticei Tiszti-Otthon szeptember 6-ikán, Péter trónörökös születésnapján hangversenyt és táncmulatságot rendez a Bárány szállóban. A mulatság este féltízkor kezdődik.

— Időjárás. (Popovics György közoktatásügyi inspektor jóslata.) Az idő szilárdan szép.

— Házasság. Márics Bránkó iloki főszolgabíró augusztus hó 31-én tartja esküvőjét Ottakan Zorka urleánnyal a néradini görög keleti templomban.

— Sikasztással vádolt báró. Budapestről jelentik: Szirti Vilmos százados feljelentést tett Goumoens Kunó báró magánhivatalnok ellen, hogy ez 1923-ban átvett tőle ötven darab Leszámitoló- és ötven darab Bóni-részvényt és azokat elikkasztotta. A báró a mai tárgyaláson kijelentette, hogy bűnösnek nem érzi magát, mert a százados tőzsejé játékokra adta át neki a papírokat, azokkal ő a százados megbízásából játszott. Igaz, hogy a papírokat eladta, de azt jogosan tette. A vádat képviselő ügyész a báró ellen a vádat eljuttatta azal az indoklással, hogy a papírok eladásánál jóhiszeműen járt el.

— Káromkodás közben agyonajította a villám. Jánoshalmáról jelentik: Tatán Pente Mihály naszályi földműves többedmagával kaszált a Fűzi-tó mellett lévő Prépost-szigeten, amikor távoli mennydörgés zivatar közeledtét jelezte. Pente Mihály nagy káromkodások közt fakadt ki Isten ellen. Kaszájával az ég felé fenyegetett, hogy jöjjön le az Isten, ő levágja a nyakát. Ebben a pillanatban villám sújtott le és Pente holtan terült el a földön.

— Rágalmazásért elítélték a Balkán felelős szerkesztőjét. Beogradból jelentik: A törvényészék Mitrovics Ljubiszávot, a »Balkán« című lap felelős szerkesztőjét harminc napi fogházra ítélte rágalmazás miatt, amelyet dr. Polják Ferenc volt agrárminiszter ellen követett el. Amint ismeretes, Szavics, a Balkán főszerekesztője most tölti ki büntetését ugyancsak rágalmazás miatt.

— Orvosi hír. Szentfáról jelentik: Dr. Borzszoszi Milivoj, városi főorvos és sebész szeptember 1-én négy heti tanulmányuttra külföldre utazik.

— Lóverseny Sztaribecsen. Szeptember hetedikén délután a sztaribecsei gazdakör és a beocsi szerb földművelő szövetkezet lóversenyt rendez. A verseny sorrendje a következő: Megnyitóverseny. Kétévesek versenye. Kettes fogatu kocsi verseny. Mezőgazdálkodási sikversenye. Egyfogatu ügőverseny. Eladó két évesek versenye. Vigaszverseny. Nevezési határnap 1924 szeptember 2. Nevezni lehet a Gazdakör titkárnál, Schwandtner Andornál és a szerb földművelő szövetkezetnél.

— **Vadász Lipót meghalt.** Budapest-ről jelentik: *Vadász Lipót* volt igazságügyi államtitkár pénteken hatvanhárom éves korában Budapesten meghalt. *Vadász Lipót* kismárai ügyvédből lett tizennégy évvel ezelőtt országgyűlési képviselő és annak idején nagy feltűnést keltett, hogy *Tisza István* a zsidó fiskális szemelte ki igazságügyi államtitkárnak. *Tisza István* szűkebb környezetéhez tartozott, de politikai ellenfelei is elismerték nagy tudását és puritán jellemét. Halálával az utolsó magyar országgyűlés népszerű és értékes ainkja tűnt el a magyar közéletből.

— **Októberben hívják össze az olasz parlamentet.** Rómából jelentik: A parlament összehívása október végére várható. Hír szerint *Mussolini* addig közeledést fog keresni a jobboldali liberálisokkal és a katolikus centrummal. Ennek sikere esetén *Mussolini* a kormányt rekonstruálni fogja.

— **Szentai gabonaárak.** Buza 340 dinár. Árpa 310 dinár. Tengeri 275 dinár. Muhar 350 dinár. Zab 275 dinár. Bab 400 dinár. Köles 300 dinár. Irányzat lanyha.

— **Utonállás.** Csütörtökön éjjel egy órakor egy öt főnyi társaság az evangélikus templom előtt megtámadta *Dicsics Milán* szubotikai vasutast. A támadók pénzt követeltek *Dicsics*től és amikor megtudták, hogy nincs pénze, egyikük boxerrel többször fejbe ütötte. A megtámadott vasutas védekezésül kést rántott elő és egyik támadóját megszurta, mire az utonállók elmenekültek. *Dicsics* sebtét a mentők köztették be. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Rendőrök eszperantó kongresszusa.** Bécsből jelentik: A külföldi és a szövetségi országok képviselőinek jelenlétében pénteken nyitották meg a nemzetközi rendőri eszperantó-kongresszust. A rendőrök világszövetségének vezérelnőke, *Schober* rendőrfőnök üdvözölte a résztvevőket. A kongresszus ezután megkezdte az érdemleges tanácskozásokat.

— **Másfélmilliódot sikasztott egy budapesti ékszerész fia.** Budapest-ről jelentik: *Bachruch Aladár* belvárosi ékszerész feljelentést tett fia, *Bachruch Albin* ellen, aki másfélmilliód koronát elcsikkasztott tőle. A fiatal *Bachruch* könnyelműen élt és ismert alakja az éjszakai Budapestnek. Legutóbb *Siófokon* kártyázott az egyik játéktárlóban, ahol egy éjszaka kétszázmilliót vesztett el.

— **Anatole France jobban van.** Párisból jelentik: Péntek este kedvező hír érkezett *Anatole France* betegágya mellől. A költő jobban érzi magát, láza tetemesen alább szállott és az orvosok biznak hamaros felgyógyulásában.

— **Óriási vasuti szerencsétlenség Indiában.** A *Wolff* Ügynökség jelentése szerint Indiában *Multan* és *Latore* között óriási vasuti szerencsétlenség történt. A katasztrófának hatvanhét halottja és százkét súlyos sebesültje van.

— **Athénben felrobbant a tengerészeti arzenál.** Athéni jelentés szerint a tengerészeti arzenálban robbanás folytán számos ember életét vesztette. Az arzenál lőszeranyaga majdnem teljesen elpusztult.

— **Asszonyozkötés repülőgépen.** Prágából jelentik: Az itteni rendőrség telefonon hírt kapott *Lemberg*ből, hogy egy ismeretlen férfi repülőgépen megszóktette Prágában egy *lembergi* nagykereskedő feleségét, *Alexandrovics Amáliát*. A prágai rendőrség kiderítette, hogy a szökevény pár tényleg megérkezett repülőgépen s hajnalban repülőgépen elindultak a kbellei repülőállomásra Páris felé. A rendőrség megtudta, hogy nem messze a cseh határtól a repülőgép nagy viharba jutott, nem folytathatta útját és visszavért *Kbelle*be. Detektívek várták az aeroplánt, amelyből kiszállott az asszonyozkötő és a *lembergi* nagykereskedő felesége. A férfi *Simon Viktor*nak mondja magát s azt állítja, hogy budapesti újságíró.

LEGUJABB

Marinkovics és Duca külügyminiszterek közt teljes megegyezés jött létre Ljubljanában

A SHS királyság és Csehszlovákia elismerik a szovjetkormányt

Lapzártakor jelentik Ljubljanából: *Duca* és *dr. Marinkovics* külügyminiszterek konferenciája pénteken délelőtt 10 órakor vette kezdetét. A két miniszter a leszerelési kérdésről, továbbá az SHS királyságnak és Romániának a szovjetkormányval szemben folytatandó politikájáról, a bánáti határrendezésről és a Bulgáriával szemben tanúsítandó magatartásról tanácskoztak és minden kérdésben megegyezés jött létre.

A konferencia után *Marinkovics* külügyminiszter lunchöt adott *Duca* és kísérete tiszteletére, amelyen *dr. Sporn* ljubljani főispán, *dr. Jedlics* püspök és *dr. Babnic* törvényszéki elnök is részt vettek. Délután a miniszterek kíséretükkel *Bled*be rándultak ki, este 11 óra 30 perckor pedig folytatták útjukat *Triesz*ten át *Genf*be, a Népszövetség konferenciájára.

A tanácskozásról pénteken este a következő hivatalos kommunikét adták ki: *Duca* román és *dr. Marinkovics* jugoszláv külügyminiszterek augusztus 29-én Ljubljanában tanácskozást tartottak. Véleménycsere után, amelynek során minden kérdés szóba került, amelyről két nappal ezelőtt *Benes* és *Marinkovics* külügyminiszterek tanácskoztak, a két miniszter megállapította, hogy nem forog

fenn semmi ok arra, hogy a régebbi határozatokat bármilyen tekintetben is megváltoztassák. Attól a kívánságtól vezetve, hogy a két állam közt fennálló barátságos viszonyt még jobban megerősítsék, a két miniszter elhatározta, hogy a kisántant delegációi minden kérdésben, amely a Népszövetség előtt tárgyalásra kerül, teljes egyetértéssel fognak fellépni. A Románia és Jugoszlávia között felmerült kérdések tárgyalása során megállapították, hogy a két állam, illetve a két kormány közt teljes egyetértés áll fenn.

A konferencia után *Duca* külügyminiszter az újságírók előtt kijelentette, hogy az orosz kérdésben teljes megegyezés jött létre a kisántant államai között és a legközelebbi jövőben nyilvánosságra kerülnek ennek a megállapodásnak a részletei is.

Megbízható forrásból származó információ szerint a megállapodásnak a lényege, hogy az SHS királyság és Csehszlovákia elismerik a szovjetrendszert, de formálisan csatlakozni fognak a besszarábiai kérdésben Románia álláspontjához, anélkül azonban, hogy ez a két országnak a szovjet-kormányval szemben jelenleg fennálló viszonyára bármilyen befolyással lenne.

— **Elfogott betörők.** Noviszadról jelentik: *Zsikics Lukács* temerini gazda házába csütörtök éjjel ismeretlen tettesek hatoltak be, ahonnan több értékes holmit vittek magukkal. Az egyik betörő az udvaron felejtette az egyik bocskorát, amelynek alapján a rendőrség letartóztatta *Maritardics Paja* béréslegényt, aki bevallotta, hogy a betörést ő követte el két másik társával együtt. Az egyik cinkost sikerült is elfogni, a másik azonban megszökött.

Dr. Munk délután is rendel 2—4-ig.

— **Pellengérrre állítottak egy asszonyt Angliában.** *Kersey* angol városban egy *Daisy Southard* nevű asszonyt — mert gyermeke születésére vonatkozólag valótlan adatokat mondott be — ketreche zárták és szegényszemre a törvényszéki épület előtt az utcára kitétték. Ez a közepkori büntetés Angliában még ma is érvényben van, de eddig soha nem alkalmazták. A keményen megbüntetett asszony, mikor a bámészködő tömeg gúnyos megjegyzéseit hallotta, idegrohamot kapott, ájultan összerokadt, úgy hogy kórházba kellett szállítani.

Dávid ékszerész (Bárány-szálloda mellett) üzleti útjáról megérkezett.

SPORT

Nem kapott beutazási engedélyt a budapesti NSC. A Bácska vezetősége vasárnapra leköttötte a budapesti NSC csapatát. A csapat beutazási engedélyét azonban a belügyminisztérium nem adta meg és így a mérkőzés elmarad. A Bácska az NSC helyett a subotikai SZM TC csapatával játszik barátságos mérkőzést félöt órai kezdettel a Sombori-uti pályáján. A mérkőzést megelőzően Bácska I-b fog játszani a Ferrummal.

Nurmi Budapestre megy versenyezni. Budapest-ről jelentik: *Paavo Nurmi*, a világi finn világrekorder, a MAC vezetőségének meghívására, még az ősz folyamán Budapestre megy versenyezni.

A RAD közgyűlése. A subotikai RAD egyesület szeptember 11-én délután hat órakor közgyűlést tart a Nádor-kávéház külön termében. A vezetőség felhívja a tagokat, hogy tekintettel a fontos tárgysorozatra, minél nagyobb számban jelenjenek meg a közgyűlésen.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1924. augusztus 29.

Zürich 6.725.
Berlin deviza 53.4—53.6 milliárd márka, valuta 52.9—53.1 milliárd márka.
Bécs deviza 893—897, valuta 892—898.
Prága deviza 42.85—43.35, valuta 42.65—43.15.
Budapest deviza 973—979, valuta 953 974.

Zürich, augusztus 29. Páris 28.80, London 23.85, Newyork 531.25, Brüsszel 26.70, Beograd 6.725, Milanó 23.55, Prága 15.95, Budapest 0.006950, Bukarest 2.625.

Beograd, augusztus 29. Páris 428, Newyork 80.50—80.75, London 355.25—355.50, Milanó 348.50—349.50, Prága 237.25—238, Genf 14.88—14.89, Bécs 0.1114—0.1117, Budapest 0.11, Bukarest 38.75, Amsterdam 30.

Noviszadi terménytőzsde, aug. 29. Változatlan irányzat, csekély forgalom, összeforgalom: Buza 5400 mm. Bab 2100 mm. Liszt 750 mm. Árpa 350 mm. Rozs 100 mm. *Iránydrak:* Buza 355—360 dinár, Zab 270 dinár, Tengeri prompt 285 dinár, Bab 430 dinár. Liszt 0-ás GG, 585 dinár, 0-ás G, 575 dinár, 2-es 525 dinár, 6-os 475 dinár, 7-es 375 dinár. Korpa 195 dinár. Kender 2300 dinár. Másban nem történt kötés.

Budapesti gabonatőzsde, augusztus 29. A gabonatőzsdén szilárdan indult az üzlet. Nyitáskor 405—410.000 koronával ajánlottak tiszavidéki és hevesmegyei búzát budapesti paritásában. A malmok 395.000 korona pénzt ajánlottak búzáért nyitáskor. Később 397.500—400.000 koronával is hajlandók vásárolni, a kínálat azonban a tőzseidő elején tartózkodó. A rozs is szilárdságra hajló. 320—325.000 koronát kérnek dunántúli rozserért budapesti paritásában. Ismét élénken keresik a repeét cseh és jugoszláv számlára. Gyékényes határállomáson 3.20 csehkoronás bázison adtak el repcét.

Hivatalos árfolyamok: 76 kilogramos tiszavidéki buza 390—395.000, egyéb 387.500—392.500, 78 kilogramos tiszavi-

dékl 397.500—402.500, egyéb 395—400.000, rozs 315—320.000, takarmányárpa 390—420.000, sórárpa 450—490.000, ózab 330—390.000, úzab 385—355.000, tengeri 380—385.000, repce 620—640.000 korpa 235—245.000.

Chikagói gabonatőzsde, augusztus 29. Buza szeptemberre 129, Buza decemberre 127, Buza májusra 133, Tengeri szeptemberre 119, Tengeri decemberre 113, Tengeri májusra 114, Zab szeptemberre 49, Zab decemberre 53, Rozs szeptemberre 86, Rozs decemberre 91.

Newyorki gabonatőzsde, augusztus 29. Buza őszi vörös 138, Buza őszi kemény 138, Tengeri 134, Liszt sp. w. cl. 565—615. Az irányzat tartott.

Budapesti értéktőzsde, augusztus 29. Nyitásnál tartózkodó irányzat mellett az árak lemorzsolódtak, azonban a berlini kedvezőbb hírekre az irányzat zárlatkor megszilárdult. Záróárpfolyamok ezer koronákban:

Bankok: Angol-magyar 45.5, Bosny. g. rár 52, Földhitelb. 261, Hazai 145, Szlavon jelz. 56, Lloyd-bank 7.75, Cseh iparb. 25.5, Magyar hit. 555, Osztrák hitel 190, Jelzáloghitel 114, Leszámitoló 74, Olaszbank 20, Merkur 10, Kerék. 1225. — Takarékpénztárak: Belvárosi 26.5, Egyes. föv. 124, Ált. takarékn. 139, Moktár 190, Pesti hazai 3633, — Biztosítók: I. Magy. Bizt. 8400, Fonciére 185, Jég 105. — Malmok: Back-malom 57, Borsod-miskolci 124, Concordia 35, I. bpesti gm. 124, Gizella 49, Hungária 83, Király-malom 31. — Bányák és téglaárak: Beocsini 950, Borsodi 102, Széglőri 49, Cement 57, Szászvári 360, Kohó 430, István-tégla 26, Drasche 190, Magnezit 2060, Aszfalt 60, Ált. köszénb. 2950, Salgó 572, Ujlaki 125, Urkányi 920. — Nyomdák: Athenaeum 114, Franklin 78, Globus 28, Kunossy 7.5, Pallas 108. — Vasművek és gépgyárak: Bródi vagon 105, Gróf Csáky 11.75, Gazd. gép 140, Fegyver 1325, Frankl 110, Ganz Dan. 2775, Ganz vill. 1400, Hofherr 128, Kistarcsei 38, Láng 114, Lipták 10, Ált. gépgy. 27.5, Magyar acél 245, Rimamurányi 136, Roessemann 60, Schlick 55, Mérleg 18. — Külföldi vállalatok: Ált. gázizzó 11, Ált. légszesz 490, Bárdi 13, Baróti 2.1, Bóni 61, Danica 98, Diana 7, Dorogi 19, Délicukor 520, Czinner 58, Égisz 26, Izzó 650, Horvát cukor 940, Gyapjamosó 38, Papir 39, Részvényserf. 287, Temesi szesz 190, Fővárosi sör 43, Mútrágya 120, Karton 80, Klein 4.5, Keleti 25, Ligetszan. 28, Cukor 2575, Östermélő 205, Ramut 225, Gummi 288, Szalámi 565, Mezőh. cukor 200, Interxim 19, Star-film 43, Szeg. kend. 385, Telefon 148, Temesi sör 135, Unio színház 70. — Faipari vállalatok: Mercurfa 2.3, Hazai fa 137, Honi fa 6.75, Malomsoky 7.5, Ofa 510, Szlavónia 82, Nasici 2220, Viktória but. 5.8, Zentai 150. — Közlekedési vállalatok: Adria 1065, Közuti 59, Déli vasut 60, Mfrt 250, Nova 148.5, Államvasut 470, Tröszt 140.

Rekvium. A szubotikai zsidó hitközség elöljárósága elhalt kultusz-elöljárója *Sugár Manó* emlékére halálózi évfordulója alkalmából 31-én, vasárnap délelőtt 11 órakor rekviumot tart.

Dr. Konyovics Bozsládár, aki a bécsi fogászati klinikán fogorvosi diplomát nyert, október elsején nyitja meg *Szentán* modern fogorvosi rendelőjét.

Orvosi hír. *Dr. Kavčić Frans* sombori kórházi orvos és tb. városi tisztifőorvos franciaországi tanulmány útjáról visszaérkezett és rendelését újból megkezdte.

Artisztikus gyermekfényképek Reményi-nél.

Dentiszt Reményi Frigyes fogászati műterme Subotica, I. Stresmajerova ul. 5. Rendel délelőtt 8—12-ig és délután 2—6-ig. Telefon: 7—43.

Menetrendváltás a Novisad-Vukovár helyi hajóközlekedésben. Augusztus hó 17-től a „Napred” gőzös a novisad-vukovári vonalon és vissza naponta, tehát hétfőn is közlekedik szerda kivételével. 6109

NYILTTÉR.

KÖZSÉGI ELŐJÁRÓSÁG TARAS
1385/1924. sz.

Hirdetmény

Taras község előjárósága a képviselőtestület 113/sk—1923. sz. alatt hozott határozata értelmében, amely határozatot a torontál-temesi alispáni hivatal 1191 ckp/6012—1924. sz. alatt jóváhagyott — nyilvános árlejtést hirdet egy jelenleg a Tiszán átkelésre használt uszály eladására. Az árverés 1924. szeptember 21-én d. e. 9 órakor kezdődik Taras község házánál. Az uszály, amely teljesen jó állapotban van, bármikor megtekinthető a tiszai kikötőben, az árlejtés feltételei pedig a hivatalos órák alatt a községi jegyzői hivatalban megtekinthetők. Az előírtan felbélyegzett ajánlatokat legkésőbb szeptember 20-án déli 12 óráig kell benyújtani. A későbbben beérkező vagy kellően fel nem bélyegzett ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Minden ajánlattevő köteles legkésőbb az árlejtés megkezdése előtt 5000 dinár ovadékat letétbe helyezni vagy készpénzben vagy államilag elismert értékpapirokban.

Taras, 1924. augusztus 22.

Stevan Molnár s. k. Olvashatatlan aláírás
bíró 6459 jegyző

TARAS KÖZSÉG ELŐJÁRÓSÁGA
1407/1924

Hirdetmény.

Taras község előjárósága a képviselőtestület 56/1924. szám alatt hozott határozata értelmében nyilvános pártázatot ír ki 42 erdei ol kemény tűzifa szállítására. Az árlejtés illetve a beérkezett ajánlatok felbontása 1924. szeptember 15-én d. e. 11 órakor történik Taras község házánál. Az előírtan felbélyegzett ajánlatok 1924. szeptember 14-én déli 12 óráig nyújtandók be. Később érkező vagy előírtan fel nem bélyegzett ajánlatok nem vétetnek figyelembe. A szállítandó fának első osztályúnak és egészséges kemény hasábjának kell lenni, erdei ölekre feirakva, amelyet a községi előjáróság legkésőbb 1924. szeptember 20-ig vesz át a Tisza folyón Taras községnél, amikor a beszállított fa vételára is kifizetetik. Az ajánlattevők kötelesek legkésőbb 1924. szeptember 14-ig a községi pénztárnál 10% ovadékat elhelyezni. Részletes feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői hivatalban megtekinthetők.

Taras, 1924. augusztus 22.

Stevan Molnár s. k. Olvashatatlan aláírás
bíró 6458 jegyző

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a Tomín és Jovanović divat- és rövidáru üzletet a mai nappal átvettem és hogy — volt társam — Tomín úr a cégből kilépett.

Egyben kijelentem, hogy a mai naptól kezdve csakis az általam rendelt árukért vállalom felelősséget.

Novi-Bečež, 1924. augusztus 10.

6362 **Dragomir Jovanović**

Alkalmi vétel! Alkalmi vétel!

zománcozott edény

elsőrendű cseh gyártmány

Nagyban és kicsinyben kapható

6482 **SIPOS SÁNDOR SUBOTICA**

I., Sokolska ul. 2—6. sz. — Telefon 868.

TRAFIKANT GÁBOR
ELŐNYAJÁNLATA

Telefon 4-65. SUBOTICA Telefon 4-65.

a „ZORKA“

Első Jugoszláviai Vegyipar R. T. képviselőtében,
Sósav, Kénsav, Accumulatorsav,
Rézgálic, Vaszgálic, Glaubersó,
Calcionalt Sulfat

a „SHELL-COMPANIE“ képviselőtében:
„SHELL“ gépolaj, „SHELL“ hengerolaj,
„SHELL“ padlóolaj, „SHELL“ nyersolaj (motorolaj)
„SHELL“ benzín, „SHELL“ petroleum.

226 **WEISZ JENŐ**
kefeárugyára

Subotica, Telefonsz. 188.

AJÁNLJA

KITÜNŐ MINŐSÉGÜVERSENYEN KIVÜLI KEPE,
BCSET, SÉPRÓ, MALOMKEPE GYÁRTMÁNYAIT

„ATLAS“ d. d. butorgyár, Novisad,
a gyár átalakítása miatt jelenlegi hálószoba
és ebédlőbutorkészletét előállítási áron eladja
nagyban és kicsinyben elsőrendű kivitelben.
6095

Már most

megrendelheti vagy elő-
gyezheti gyermekai számára
a szükséges

tankönyveket, író- és
rajzszerkeket

Heumann Mór
Subotica, Jelašićeva u. 1

Alapított 1881. évben.
Pontos és gyors kiszolgálás
Jutányos árak! 6062

Téli szalámi

I. rendű kg.-ja 96 dinár.
Téli vágású füstölt sza-
lonna és zsír, valamint a
legjobb hentes árak, 1-a
marha-, borju- és sertés-
húsok nagyban és kicsiny-
ben kaphatók.

Legolcsóbb bevásárlási
forrás! Olcsóbbak a
piaci áraktól!!!

Üzlet a városházában, a
volt hatósági husszék,
zenedével szemben

SZABADOS, hentes

Saját érdekében

vigyázzon arra, hogy mindig csak a régóta be-
vált dobozos »valódi Franck-kávépótlékot«,
nem pedig holmi silány utánzatot kapjon. —

A dobozok új, barna-kék-fehér címkéjén
különösen előtérbe lépnek az ismertetőjelek,
nevezetesen a »Franck« név és a »kávédaráló«.

A »valódi Franck« a kávédarálóval meg-
javítja és olcsóbbá teszi a kávé. —

5649 **5**
tonnás jó állapotban lévő új
teherautó
jutányosan eladó
Bővebb felvilágosítást ad szíveségből
Weitzenfeld és Társa cég
Subotica, Telefonszám 190.

Suboticai Kereskedők és Gyárosok Éttermei
(LLOYD)
Subotica, Park Kralja Petra ulica 3. szám
Elsőrendű ételek és italok.
A Suboticán átutazó kereskedő, gyáros és keres-
kedelmi utazó urak találkozó helye. Havt abon-
nement étlap szerint 900 dinár. — Jugoszláv
utazóknak 10% árengedmény.

Beck Jenő

kötött, szövöttáru üzeme Suboticán
Üzem: Pašičeva ulica 10. Üzlet: Pašičeva ulica 8.
Gőzfürdő mellett.

Hallatlan olcsó áron
adok mindennemű kötött és szövött
árut u. m.: női divatmellény, női di-
vatkabát, leánygarnitúra, iskola ruha
leányok részére, leánymellény, Bábgy
garnitúra, fiuszvetter, férfiszvetter stb

HARISNYA

NŐK, FÉRFIAK és GYERMEKEK
RÉSZÉRE MINDEN SZINBEN és
KIVITELBEN.

HÁZASSÁG

Házasságközvetítési ügyben méltóztaték lapunkra való hivatkozással bizalommal Faragó Jenő elismerten uril és diszkrét, előkelő irodáihoz fordulni. Budapest, Népszínház-utca 16. Díjtalan felvilágosítás. Cégjelzéstelen levelezés. Megbízások Jugoszláviából, Romániából, Slovenskóból és Magyarországból. 5722

KORONA

KÉRITŐ
és
TINTÁK

a Müller Testvérek budapesti vegyészeti gyár világhírű gyártmányai újlag beszerezhetők

Vejvedőnk kizárólagos képviselő

STEINFELD ÖDÖN
SOMBOR

FOGLALKOZÁS

Fémcsiszológók felvételnek „Mema” Subotica. 6423

Kindergärtnerin absolut verlässliche Person wird per ersten Oktober gesucht. Mit Jahreszeugnissen bevorzugt. Erstklassiger Posten, gute Behandlung, gute Bezahlung. Adresse in der Administration. 6313

Azonnal beköltözhető

KÉT FŐURI HÁZ

előnyös fizetési feltételek mellett

eladó

Bővebbet:
Dr. BIRÓ ANDOR
ügyvéd irodájában
(Hitelbank palota)
6109

Perfekt német-magyar levelező és könyvelő keresetlik azonnali belépésre. — Cim a kiadóban. 6461

HASKÖTŐ

grathalter, orvosok által legjobbnak elismert. Vidékieknek azonnali elküldésem

VIRÁG LEONTIN
füzőszalon
Subotica Aleksandrova u. 11

Fiatal tiszteres segéd azonnali belépésre kerestetik. Cim a kiadóban. 6393

TÜZIFA és FASZÉN

Ajánlunk azonnali vagy későbbi szállításra vagonfértésben és hajórakományként prima egészséges bükk, gyertyán, vegyeshasáb és dorongfát, továbbá száraz villázott faszenet a LEGOLCSÓBB napi árak mellett.

„DANICA”

Faipar és Butorgyár Osijek, Telefon 404.

Négy nyelvet beszélő gyermektelen házaspár keres oly állást, ahol a férfi, mint kocsis, vagy gazdasági munkás, a nő mint szakácsnő dolgozhatna. Nagy fizetésre nem reflektálnak, csak jó bánásmódra. — Ajánlatok „Jó bánásmód” jellegre keretnek a kiadóhivatalba. 6413

Ügyvédi irodába szerbül tudó
írnök

vagy
irodakissasszony
aki a gépirásban is tökéletes, azonnal alkalmazást nyerhet. Cim a kiadóhivatalban. 6471

Tanítónő, középkorú, beszéli magyarul, németül és szerbül állást keres gyermekekhez szeptember hóra Cim „Okleveles” Padina posta Bánát 6367

Irodakissasszonynak kezdő fiatal leány azonnal felvétetik Rieger és Piuković-nál. Jelentkezések d. u. 2-3-ig. 6481

Cserépkályhák

és tüzhelyek átrakását javítását, meteor kályhák shamot bélelését, legszakszerűbben jutányos árban készít:

Takács Mihály
cserépkályhás

Rudićeva ulica 1. szám
Új cserépkályhák olcsó árban kaphatók.

Kifutófiu felvétetik jó fizetéssel, Kohn Simon rövidárúnykereskedőnél Subotica, Pašićeva ul. Edénypiac. 6484

Kinderfräulein ernstes, — kinderliebendes, perfekt deutschsprechendes wird zu 2 Kindern (Mäderlin 4 u. 5 Jahre) für sofort gesucht. Offerte an: Dr. Sonnenfeld Advokat, Zemun. 6475

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál:

KRAUSZ
VELIKI-BECSKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON 329 760

Asztalossegéd, ki jobban pályázik tanulásra, mint fizetésre, állandó munkát keres, esetleg vidéken is. Megkeresések „Asztalos” jellegre keretnek a kiadóhivatalba. 6478

Ein intelligentes deutsches Fräulein mit Jahreszeugnissen sucht Stelle zu 1-2 Kindern-womöglich nach auswärts. Unter freiszig. 6467

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címezés kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Allátkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 dinár, negyedévre 135 dinár. Kérdésközlésekhez válaszbelég melléklendő.

**KÉS-, OLLÓ-, BOROTVA-ÉLESÍTÉS
FÉMTÁRGYAK NIKKELEZÉSE**
TENNER optikus és orvosi műszerész
SUBOTICA, Kr. Aleksandra ulica 11. 5529

SZÖNYEGET

ne vásároljon addig, míg meg nem tekintette a sarajevói állami szőnyegműhely készítményeit a **KURIR** műkereskedésben Subotican Milekics palota.

Elsőrendű készítmények! — Feltűnő olcsó árak! 6008

Üzletvezetőnek női divatszalonban perfekt gyakorlott varrónő, ugyanoda kétféves gyakorlattal bíró segédmunkásnők kerestetnek Cim a kiadóban. 6470

Intelligentes gebildetes — deutsches Fräulein zucht Stelle zu Kindern Briefe erbeten an die Verwaltung des Blattes unter „Sofort” 6441

Építetők figyelmébe!!

Kérjen bármely bácskai állomásra ajánlatot téglá szükséglete beszerzése előtt

Kovács Antal
téglagyártó
Subotica

VÉTEL-ELADÁS

Eladó 7 HP Hoffherr-Schranz fogaskerékes magánjáró, sürgősen, üzemben megtekinthető Sörös János gépésznél, Temerin.

VILÁGHIRŰ OLASZ

Pirelli Cord
AUTO-GUMMIK
ÁLLANDÓ LERAKATA
BORY BÉLA gépműhelye
SUBOTICA I. Štosova ul. 7.
6331

VADÁSZOK!

Vadászfegyver, vadászlőszér és vadászfelszerelési szükségletüket legolcsóbban

V. Bata Sin cég Subotica

Kralja Aleksandrova ulica 7., vadászati cikkek nagykereskedésében szerezhethi be.

Nagy raktár:
JANSSEN FILS S Co, LÜTTICH
ETABLISSEMENT PIEPER, LÜTTICH
FABRIQUE NATIONALE, LÜTTICH
SAUER & SOHN, SUHL
M. OGRIS, FERLACH
gyártmányu vadászfegyverekben.
ELADÁS KIZÁRÓLAG JÓTÁLLÁS MELLETT.
Állandóan raktáron 12, 16, 20, 24, 28 kaliberben.
NAGYBANI KICSINYBEN!
Árjegyzék ingyen!
Vadásztársaságoknak nagy árengedmény!

2 szoba, 2 konyha és mellékhelyiségekből álló családi ház, szép udvarral és veteményes kerttel Magyarországon, Baja városfőutcája mellett eladó, vagy jugoszláviai házáért, ingatlanért elcserélhető. Cim a kiadóban. 6490

Megvételre keresek 2-3 szobás, konyha és egyéb mellékhelyiségekből álló tágas és modern, azonnal beköltözhető családi házat Cim a kiadóban. 6390

Eladó malom, 8 járatu, 70 HP Diesel-, Benzene-féle, álló új motorral, 1 hold telken, 3 szoba, 2 konyha, istálló, kotárka, gépszín és mellékhelyiségekből álló lakással. Vel.-Bečkerek környékén. Szerb-német község ervedüli malma. Vasutállomás. Eladó egy 35-40 HP Diesel-motor. Adamsz gyártmány. Bodor Lajos Vel.-Bečkerek, Voivode Bože 3. 6317

Budapesti Piatnik
játékkártya

magyar ékszaszínó, gyári árban kapható a „Deniko” trafikban. Szállít vidékre is utánvét mellett 6108

Veszek használt, könnyebb súlyu iparvágány-sínt 700-800 folyóméter hosszban. Cim a kiadóban. 6364

Jókarban levő cimbalom eladó. Cim a kiadóban. 6458

Rakk és Nagy közös Asztra szivógázmotor, 0° más cséplő önkéntes árverésen augusztus 31-én a legtöbbet ígérőnek, B.-Topolán, d. u. 4 órakor el lesz adva. Rakk Elek gépműhely. 6412

Két HP benzínmotor, kitűnő karban, keveset használt, eladó. Cim a kiadóban. 6429

Stráfkocsit keresek bérbe, esetleg megvételre háromat. Cantavir, telefon 2. 6436

Eladó ház, lakómentes azonnal beköltözhető. Bővebbet Csajkás István mészáros 6487

35 év óta fennálló, jól jövedelmező pékség házzal együtt, nyugalomba vonulás miatt azonnal eladó. Eibenschütz Ignac, Stari-Bečej. 6476

Jó
cserépkályharakó és formázó segéd azonnal alkalmazást nyer magas fizetéssel
Ökrész Sándor
cserépkályhásnál
Novisad, Futoški p. 15.

Rómaiak idejéből való ókori régiségek minden elfogadható áron eladó. Cim a kiadóban. 6479

ADRIJA ÁLT. BIZTOSÍTÓ R.-T.
BEOGRAD

Foglalkozik a biztosítás minden ágával. Életkötvényei kauciókép elfogadtatnak.

Bácskai aligazgatóság:
Subotica, Trg Fra Ješe 15. Telefon 30.

Bánáti aligazgatóság:
V.-Bečkerek, Obilićeva ul. 3. Telefon 123.

Helyi képviselők és ügyes üzletszerzők felvételnek. 4791

Keveset használt balkaros cipészgép azonnali eladó. Cim a kiadóban. 6430

2 billiárd-asztal ujonnan behuzva, teljes felszereléssel, dákókkal és billiárd órákkal Somborban a „Beograd” kávéházban eladó. 6455

Régi ajtókat, ablakokat, fazonvas ablakokat használható állapotban sürgősen megvételre keresek. Strass mérnök, Vermes-ház, edénypiac sarok. 6440

Hálószoba, vassodronyok, lószőrmatraccok, ottomán takaróval, asztalok, székek, egyenként is, olcsón eladók. Frankopanska (Magyar) ulica 16. Délelőtt. 6442

Önálló
villanyszerelő

azonnal beléphet
M. Reza és Társa
műszaki vállalatánál
Veliki-Bečkerek
Fizetés megállapodás szerint

KÜLÖNFÉLE

Elegáns szoba, uriembernek kiadó. Cim a kiadóban. 6462

Üzlet lakással be-tér mellett átadó. Kétszobás lakás központban butorral átadó. Palic on kétszobás évelakás villanymentén. Butorozott szobák kiadók Langné, Agina ul. 11. 6434

Beltéren egy butorozott különbejáratu szobát szeptember elsejére keresek. Cim a kiadóhivatalban. 6485

Egy üzlethelyiség forgalmás helyen azonnal kiadó. Cim a kiadóban 6477

Különbejáratu elegánsan butorozott szoba magános ur részére 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 6464

ZONGORÁK

planinók dus választékban gyári áron, hangszeres és alkatrészei nagyban és kicsinyben 2469 kaphatók
PRÁGAINÁL
VEL-KIKINDÁN.

1 esetleg 2 szobás lakást butorral, konyhasználattal keresek. Cim a kiadóban. 6418

Butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 6468

Szülők, ki óhajtja gyermekét a német nyelv elsajátítása miatt vidéki tanítóhoz cserébe adni. Tudatkozódni Palatinus kőfaragó cégnél. 6465